

учебн. для вузов / М. И. Бухалков. – М., 2007. – 400 с.

3. Економіка праці та соціально-трудові відносини : навч. посібн. / С. М. Пилипенко, М. В. Горобинська, Л. І. Піддубна та ін. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2008. – 296 с.

4. Генкин Б. М. Организация, нор- мирование и оплата труда на промышленных предприятиях : учебник для вузов / Б. М. Генкин. – М. : Изд. "НОРМА", 2003. – 400 с.

Борис КАСТРАНЕЦЬ

Тернопільський національний економічний університет, Україна

ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА УПРАВЛІНСЬКИХ КАДРІВ У ПРОЦЕСІ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ

Становлення демократичної, правової, соціальної держави, розвиток засад громадянського та інформаційного суспільства, європейська інтеграція України, проведення адміністративної та інших реформ вимагають, щоб такі чинники, як компетентність, професіоналізм, інтелект відігравали провідну роль у діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування.

Одним з основних напрямків адміністративної реформи в Україні є формування нової системи підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування, готових до впровадження нововведень і персональної відповідальності за прийняті управлінські рішення. У той же час стратегія майбутнього розвитку держави це, в першу чергу, стратегія професійної підготовки кадрів, підвищення їх управлінської культури і наріжним каменем для цього має бути процес удосконалення всієї системи публічного управління в Україні.

Сьогодення вимагає системної, комплексної підготовки державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування з новим мисленням – суспільно-політичним, державним, економічним, управлінським і духовним; підвищення управлінської культури, адаптації до соціальних умов, особистісної орієнтованості навчального процесу, його інформатизація. Виходячи з цього, державна служба і служба в органах місцевого самоврядування, як зазначає І. П. Лопушинський [3], повинні забезпечити організоване, демократичне, правове і головне – результативне державне управління процесом формування професіоналізму власного кадрового складу. Саме тому питання про можливість забезпечення потрібного рівня професіоналізму державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування шляхом

управління цим процесом набуває в нинішніх умовах особливої актуальності. Модернізація системи підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування полягає у формуванні відповідної стратегії, визначенні стратегічних принципів і напрямів розвитку системи підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації саме управлінських кадрів, підвищення ефективності функціонування цієї системи шляхом удосконалення її нормативно-правового забезпечення, запровадження інституціональних засад професіоналізації публічного управління.

Багато в становленні системи навчання державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування, особливо в забезпеченні безперервності та обов'язковості цього процесу, залежить від зміни відношення до нього як з боку керівників, так і з боку працівників органів державної влади та місцевого самоврядування. Важливо в загальнодержавному масштабі досягти того, щоб систематичне професійне навчання державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування стало складовою їх професійної діяльності, не особистою ініціативою, а обов'язковою вимогою, частиною державно-управлінської діяльності.

В той же час необхідним є створення нового мотиваційного механізму, не лише стимулюючого, а такого, що ставить службовця перед необхідністю постійного оновлення своїх професійних знань, умінь та навичок [2, с. 17].

Важливу роль в організації навчання та підвищенні кваліфікації службовців і посадових осіб органів місцевого самоврядування відіграють самі органи місцевого самоврядування (обласні, районні, міські, сільські та селищні ради), які провадять освітню діяльність у двох основних напрямках: організація навчання депутатів місцевих рад; підвищення кваліфікації посадових осіб органів місцевого самоврядування. На жаль, цю діяльність на сьогодні провадять лише окремі органи місцевого самоврядування; вона є епізодичною, а тематика навчання – не систематизована і передбачає лише такі теми занять, які можуть бути висвітлені «власними силами» без залучення науковців та практиків з інших регіонів України. Важливе значення в організації навчання службовців та посадових осіб органів місцевого самоврядування відіграють також національні асоціації органів місцевого самоврядування (Асоціація міст України, Українська асоціація районних та обласних рад, Всеукраїнська асоціація сільських та селищних рад), статус яких регулюється Законом України «Про асоціації органів місцевого самоврядування» (2009 р.) [1, с. 27].

Окрім того, існуюча система підготовки управлінських кадрів, зважаючи на процес децентралізації, не охоплює всіх службовців і посадових осіб місцевого самоврядування, особливо навчанням перед участю в конкурсі на заміщення посади та після призначення на посаду (лише 20 % службовців та посадових осіб місцевого самоврядування проходять навчання протягом законодавчо визначених п'яти років).

Зміст, організація та форми професійного навчання службовців не відповідають сучасній парадигмі державного управління та місцевого самоврядування – надання конституційно і законодавчо визначених послуг особі, громадянину та населенню з необхідною якістю за змістом і терміном, потребам органів державної влади та органів місцевого самоврядування; не мають випереджаючого характеру, їм бракує практичної спрямованості, недостатньо використовуються сучасні інформаційно-комунікаційні технології. Часто науково-педагогічні кадри відірвані від діяльності органів державної влади і місцевого самоврядування, не мають практичного досвіду діяльності в таких органах, а отже не завжди можуть оцінити роботу таких служб.

Отже, особливості управлінської праці персоналу органів державної влади та органів місцевого самоврядування, а також процес децентралізація влади обумовлюють необхідність запровадження інституціональних засад професіоналізації публічного управління та місцевого самоврядування, найважливішою складовою якої є результативна діяльність потужної системи професійної підготовки та післядипломної освіти державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування. На сьогодні, особливо актуальним є навчання та підвищення кваліфікації всіх посадових осіб, особливо які працюють на рівні місцевого самоврядування, адже саме від них, першочергово, залежить розвиток новостворених об'єднаних територіальних громад.

Бібліографія

1. Аналіз ситуації щодо професійної підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації державних службовців і посадових осіб органів місцевого самоврядування в Україні : інформаційно-аналітичний звіт. – К., 2017. – 57 с.

2. Загорський В. С. Стратегія розвитку України: питання забезпечення управлінськими кадрами / В. С. Загорський // Ефективність державного управління : зб. наук. пр. – 2014. – Вип. 41. – С. 13–19.

3. Лопушинський І. Підготовка висококваліфікованих публічних службовців в умовах трансформаційних процесів в Україні: стан, проблеми та перспективи [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/putp/2011-1/doc/1/06.pdf>